

RAPORT Z DIAGNOZY LOKALNYCH POTRZEB KULTURALNYCH I POTENCJAŁU KULTUROTWÓRCZEGO GMINY LUZINO

GMINNY OŚRODEK KULTURY
W LUZINIE

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i **Sportu**.

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

DOM
KULTURY+

Spis treści

Założenia badania.....	3
Narzędzia badawcze.....	3
Analiza danych zastanych.....	4
Gmina Luzino – gmina inna niż wszystkie.....	4
Mapa Gminy Luzino.....	5
Kaszebe.....	6
Transport lokalny w Gminie Luzino.....	6
Gmina Luzino, instytucje oświatowe.....	7
Gmina Luzino – podmioty kultury i aktualna oferta kulturalna.....	7
Gmina – inne aktywne podmioty.....	8
Gminny Ośrodek Kultury w Luzinie.....	9
Historia GOK i jego sytuacja i potrzeby.....	9
Zmiana dyrektora.....	10
Obecna działalność.....	10
Postrzeganie GOK.....	11
Młodzi z gminy Luzino.....	12
Kto gdzie mieszka ma znaczenie.....	12
Zainteresowania młodych z gminy Luzino.....	15
Oferta dla młodych.....	16
Podsumowanie.....	17
Wyzwania - budynek GOK.....	17
Wyzwania - działania skupione w Luzinie.....	17
Wyzwania - gmina, która rośnie.....	17
Rekomendacje.....	18
Rekomendacje dla konkursu na inicjatywy lokalne:.....	18

Założenia badania

W 2022 roku Gminny Ośrodek Kultury w Luzinie (dalej GOK Luzino) bierze udział w programie Dom Kultury Plus Inicjatywy Lokalne (dalej DK+), który jest prowadzony przez Narodowe Centrum Kultury. Nieniejszy raport powstał w oparciu o diagnozę lokalną przeprowadzoną metodami jakościowymi przez GOK Luzino w ramach realizacji projektu "Akcja Kultura" będącego części programu DK+.

Celem diagnozy było:

- rozpoznanie potencjału kulturotwórczego w Gminie Luzino;
- wskazanie barier i czynników sprzyjających w korzystaniu z oferty GOK Luzino przez mieszkańców;
- analiza wizerunku GOK Luzino w oczach mieszkańców;
- wskazane możliwych kierunków rozwoju GOK Luzino.

Narzędzia badawcze

Badania były prowadzone metodami jakościowymi, które obejmowały:

1. Warsztaty badawcze:

- zespół GOK
- Seniorzy
- mieszkańcy Milwina
- mieszkańcy Zelewa
- mieszkańcy Kochanowa
- młodzież z terenu gminy skupiona w grupie SumSur Cordia
- wywiady grupowe:
 - Stowarzyszenie Fistaszki,
 - Stowarzyszenie Pro Bono,
 - Lokalna Grupa Działania , ◦ Rada Programowa GOK Luzino
- wywiady indywidualne:
 - młody mieszkaniec gminy Luzino
 - radna Gminy Luzino
 - dyrektorka biblioteki
 - pracowniczka biblioteki
 - pracowniczka GOK Luzino
- warsztaty badawcze w szkołach na terenie gminy:
 - 1 warsztat w SP2 w Luzinie (8 klasa)
 - 2 warsztaty w SP w Kębłowie (7 klasa)
 - 3 warsztaty w SP w Sychowie (7 klasy)
- ankiety online i ankiety papierowe (wypełnione przez ponad 200 osób)
- rozpytki czyli krótkie rozmowy uliczne z mieszkańcami
- sonda uliczna prowadzona przez wolontariuszy
- spacer badawczy po miejscach spotkań na terenie wsi Luzino
- analiza danych zastanych
- analiza wizualna dokumentacji fotograficznej

Zastosowanie różnorodnych narzędzi pozwoliło nie tylko uzyskać dane dotyczące różnych obszarów życia kulturalnego i społecznego gminy, ale też dotrzeć z badaniami do różnych grup mieszkańców gminy, nawiązać z nimi relacje, promować konkurs na inicjatywy lokalne, który zostanie ogłoszony w dalszym etapie projektu "Akcja kultura". Osiągnięcie tych wszystkich celów nie byłoby możliwe, gdyby badanie zostało ograniczone do pojedynczych metod ilościowych, jakimi są ankiety papierowe czy ankiety online.

Analiza danych zastanych

Gmina Luzino – gmina inna niż wszystkie

Gmina Luzino to gmina wiejska położona w powiecie wejherowskim w województwie pomorskim.

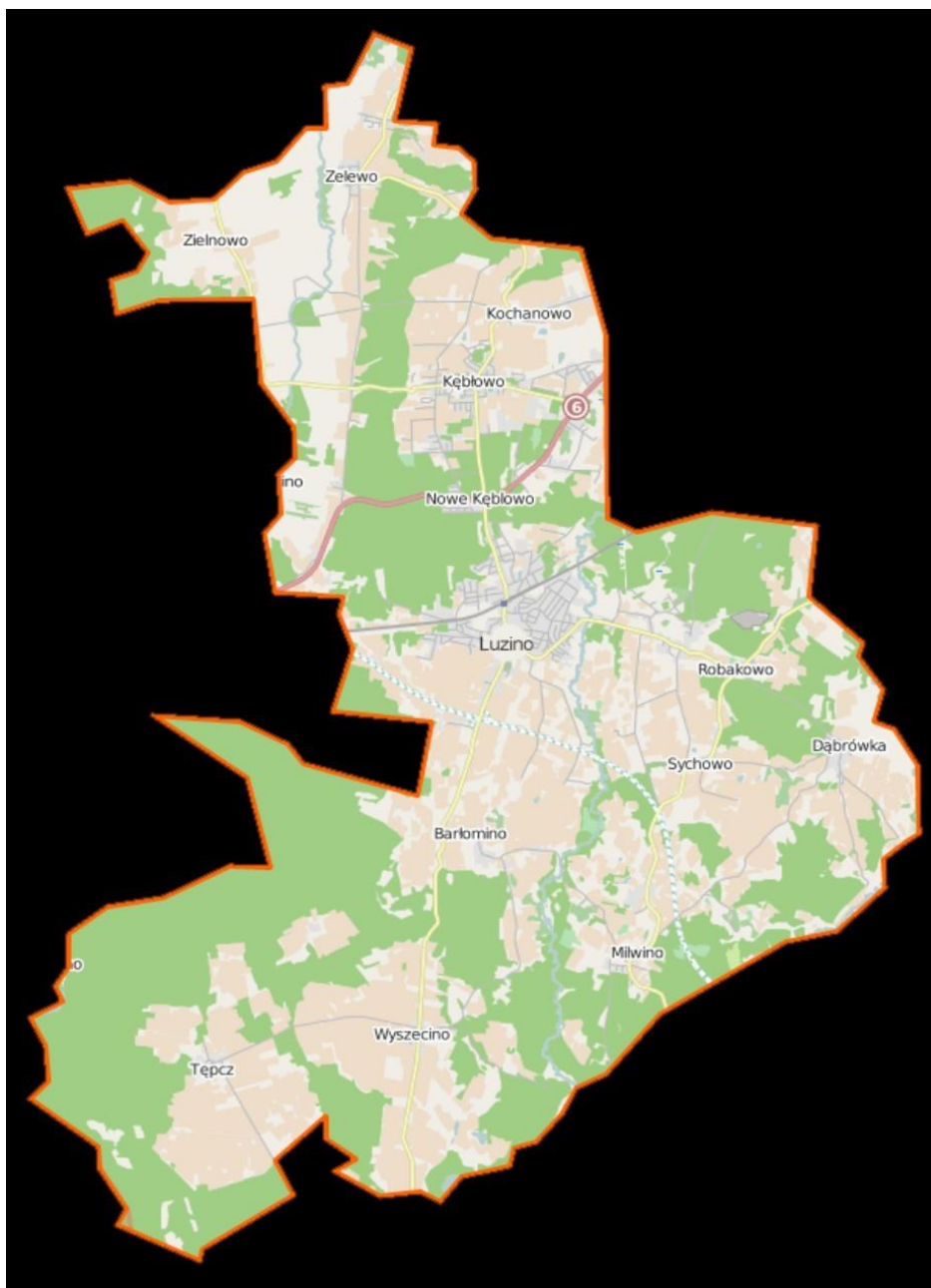
Siedzibą gminy jest wieś Luzino, a w jej skład wchodzi łącznie 12 sołectw (Bałomino, Dąbrówka, Kębłowo, Kochanowo, Luzino, Milwino, Robakowo, Sychowo, Tępcz, Wyszecino, Zelewo, Zielnowo). Samo Luzino jest położone w centrum gminy i znajduje się 12 kilometrów od Wejherowa oraz niecałe 40 kilometrów od Gdyni.

W ostatnim dwudziestoleciu gmina bardzo intensywnie się rozrasta. Według danych z 30 czerwca 2021 roku gminę zamieszkiwało 17 005 osób. W latach 2002-2015 liczba mieszkańców wzrosła o 27,9%. Co również wyróżnia tę gminę to liczba kobiet (8451), których jest mniej niż mężczyzn (8554). Zazwyczaj te proporcje rozkładają się odwrotnie. Średni wiek mieszkańców jest znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz mieszkańców całej Polski i wynosi 32,9 lat. Gmina ma też dodatni przyrost naturalny. W pierwszym półroczu 2021 roku zantowano 66 zgonów, przy jednoczesnych 121 urodzeniach.

Co to oznacza dla działania GOK Luzino?

Mieszkańcy to w dużej mierze rodziny z dziećmi, które przeprowadzają się na wieś z większych ośrodków (np. Wejherowo, Trójmiasto). Oferta powinna uwzględniać ich potrzeby, ale też aspiracje.

Mapa Gminy Luzino

**Mapa Gminy Luzino.
Ten plik udostępniony jest na licencji
Creative Commons Uznanie autorstwa
- Na tych samych warunkach 2.0.**

Kaszëbë

Luzino to gmina kaszubska. Nie tylko znajduje się na terenie historycznych Kaszub, ale co bardziej istotne w sporej części zamieszkują ją rdzenni Kaszubi, a w 2014 roku w gminie wprowadzono język

kaszubski jako język pomocniczy. Oznacza to między innymi stosowanie dwujęzycznych tablic z nazwami miejscowości. W dwóch szkołach prowadzone są lekcje języka kaszubskiego. Na terenie gminy działa Związek Kaszubów, organizowane są Zjazdy Kaszubskie. Większość rdzennych mieszkańców deklaruje kaszubskie pochodzenie. Jednocześnie młodsze pokolenie słabo mówi w języku kaszubskim, a lekcje w szkołach nie cieszą się dużym zainteresowaniem.

Transport lokalny w Gminie Luzino

“Raport o stanie gminy Luzino za rok 2021” wskazuje, że transport publiczny na terenie gminy zapewniają PKP Przewozy Regionalne, Szybka Kolej miejska w Trójmieście, a także Pomorska Komunikacja Samochodowa w Gdyni i Miejski Zakład Komunikacji Wejherowo. Według tego dokumentu tylko do jednej miejscowości – Zielnowa, nie dociera żaden środek transportu publicznego.

(s. 21)

W opiniach mieszkańców transport publiczny wypada zdecydowanie gorzej niż pokazuje to “Raport o stanie gminy”. O ile samo Luzino jest bardzo dobrze skomunikowane z Wejherowem czy Trójmiastem, bo przechodzi przez nie linia kolejowa, to już dotarcie z i do Luzina z miejscowości na terenie gminy jest zdecydowanie trudniejsze. Część połączeń transportem publicznym pomiędzy miejscowościami na terenie gminy prowadzi przez Wejherowo.

Wśród mieszkańców gminy w szczególnie uprzywilejowanej sytuacji są osoby mieszkające w samym Luzinie. W związku z tym, że przez ich miejscowość przechodzi linia kolejowa, co kilkadziesiąt minut mogą złapać pociąg, który pomoże im dostać się (lub też wrócić) czy to do Wejherowa czy do Trójmiasta. Osoby mieszkające w pozostałych miejscowościach muszą liczyć na nie zawsze dostępny transport publiczny czy bliskich dysponujących samochodem. Często stosują też system łączenia. Wiele osób wykorzystuje też rowery czy własne nogi. “Dojeżdżam PKS-em, a potem pieszo przez las” – mówiła jedna z rozmówczyń. Dla wielu osób osiemnaste urodziny stają się synonimem wolności komunikacyjnej. Mogą zrobić prawo jazdy i stać się niezależne. Wśród rozmówców w średnim wieku (20-40 lat) wszystkie osoby zdobyły uprawnienia do prowadzenia samochodu, jak tylko stały się pełnoletnie.

Jednocześnie jest grupa mieszkanki, najczęściej powyżej 50 roku życia nie posiadająca prawa jazdy. Z ich miejscowości dojazd do Luzina transportem publicznym jest bardzo ograniczony, dlatego nie korzystają zupełnie z oferty GOK.

Co to oznacza dla działania GOK Luzino?

Część z mieszkańców nie ma możliwości korzystania z oferty GOK Luzino, ponieważ nie ma możliwości do niego dojechać lub dojazd jest na tyle skomplikowany, że łatwiejsze jest uczestnictwo w wydarzeniach, które odbywają się w Wejherowie.

Gmina Luzino, instytucje oświatowe

W roku szkolnym 2020/2021 w szkołach podstawowych na terenie gminy było 1899 uczniów, którzy uczęszczali do 6 placówek: Szkoła Podstawowa nr 1 Luzinie, Szkoła Podstawowa nr 2 Luzinie, Szkoła

Podstawowa w Kębłowie, Szkoła Podstawowa w Sychowie, Szkoła Podstawowa w Barłominie i Szkoła Podstawowa w Wyszecinie. Dwie pierwsze są największe (mają po kilkuset uczniów), dwie ostatnie – najmniejsze (tam uczy się po kilkudziesiąt osób). Najbliższe szkoły średnie znajdują się w Wejherowie, ale duża część młodzieży decyduje się na kontynuację nauki w Trójmieście (głównie w Gdyni). Gmina Luzino ma wysoki poziom uprzedzszkolnienia. Według danych na dzień 30.09.2020 na 1001 dzieci w wieku 3-6 lat zameldowanych na terenie gminy, aż 884 korzystało z wychowania przedszkolnego, co stanowi 88,31% uprawnionych do korzystania z wychowania przedszkolnego. Działa tu także gminna jednostka budżetowa Żłobek "Tuptusie", która zapewnia opieką nad 100 dzieci w wieku do lat 3.

Co to oznacza dla działania GOK Luzino?

Warto nawiązać współpracę z instytucjami oświatowymi celem nie tylko podejmowania wspólnych inicjatyw, ale także promocji działań GOK Luzino wśród mieszkańców. Wielu uczniów, a tym samym rodziców jest w zasięgu oddziaływania szkół, dlatego dzięki wykorzystaniu szkolnych kanałów informacyjnych można do nich skuteczniej docierać (np. w formie plakatów przy drzwiach wejściowych, czy ulotek rozdawanych rodzicom podczas zebrań szkolnych, ale także poprzez wysyłkę szczególnie ważnych informacji za pomocą szkolnych programów do komunikacji).

Szkoły (obok świetlic wiejskich) mogą też być (a zdarza się, że już są) bazą lokalową do prowadzenia działań poza samym Luzinem.

Gmina Luzino – podmoty kultury i aktualna oferta kulturalna

Na terenie Gminy Luzino działają dwie główne instytucje kultury – Gminny Ośrodek Kultury w Luzinie oraz Biblioteka Publiczna Gminna im. L. Roppla, która oprócz głównej siedziby w samym Luzinie posiada filie w Sychowie i Kębłowie. To samorządowe instytucje kultury, których działalność jest finansowana z budżetu gminy Luzino.

Biblioteka zajmuje się nie tylko promocją czytelnictwa. Od ponad 10 lat aktywnie animuje życie kulturalne realizując projekty finansowane ze środków zewnętrznych, np. Muzeum Historii Polski czy Narodowego Centrum Kultury, czy realizowanych w partnerstwach, np. z Fundacją Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego. Przestrzenie biblioteki są udostępniane lokalnie działającym organizacjom pozarządowym.

Co to oznacza dla działania GOK Luzino?

Biblioteka w Luzinie to aktywna instytucja. Warto wymieniać się pomysłami na działania, ale także wzajemnie informować o planach projektowych, by nie być dla siebie wzajemnie konkurencją.

Współpraca w zakresie planowania działań może też przyczynić się do projektowania bardziej efektywnych przedsięwzięć, które będą synergią pomysłów i doświadczeń GOK i Biblioteki.

Gmina – inne aktywne podmioty

Obok samorządowych instytucji kultury na terenie Gminy Luzino działania kulturalne prowadzą też organizacje pozarządowe, szkoły oraz podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Wśród tych ostatnich są organizacje, których głównym celem działalności jest właśnie kultura i sztuka (np. Stowarzyszenie Pro Bono), oraz takie, które projekty kulturalne realizują obok działań edukacyjnych czy społecznych (np. Stowarzyszenie Fistaszki).

Mówiąc o organizacjach pozarządowych prowadzących działania kulturalne nie można zapominać o ochotniczych strażach pożarnych, których na terenie gminy działa ... oraz o kołach gospodyń wiejskich (... w gminie). Obok innych form swojej aktywności one także prowadzą działania kulturalne. Jest to o tyle istotne, że ich projekty skupiają się na lokalnych społecznościach, w konkretnych miejscowościach, z których część mieszkańców nie ma możliwości dotrzeć do Luzina (lub dotarcie wiąże się z pewnym wysiłkiem organizacyjnym). Warto również pamiętać o tym, że OSP oraz KGW dysponują strażnikami i świetlicami wiejskimi (lub też mają je pod opieką), dzięki czemu mają miejsce do organizowania działań lokalnych. Brak miejsca do prowadzenia działań często bywa barierą w podejmowaniu inicjatyw lokalnych. W przypadku gminy Luzino dzięki zasobom lokalnych społeczności i lokalnych organizacji pozarządowych, to ograniczenie bywa minimalizowane.

Działania kulturalne prowadzą także prywatne przedsiębiorstwa. Z jednej strony są to firmy działające na terenie województwa pomorskiego, które prowadzą m.in. zajęcia z edukacji artystycznej (np. zajęcia muzyczne). Z drugiej strony są to też lokale gastronomiczne (np. Luzinianka, Czardasz lub Ambasad Cafe), które obok prowadzenia kawiarni czy restauracji organizują okazjonalnie wydarzenia kulturalne (np. Koncerty). Zarówno właściciele lokali, jak i mieszkańcy Luzina zwracają jednak uwagę, że prowadzenie działalności gastronomicznej (i związanej z nią działalności kulturalnej), jest w tej gminie ryzkowane finansowo, ponieważ od niemal 20 obowiązuje tam ustawa zakazująca sprzedaży alkoholu po godzinie 22.00.

Mówiąc o lokalnych podmiotach prowadzących działalność kulturalną należy także zwrócić uwagę na rolę szkół, z których działań korzystają nie tylko uczniowie, ale też ich rodziny (m.in. rodzice, rodzeństwo, dziadkowie) oraz wszyscy pracownicy szkoły (i niekiedy także ich rodziny). Tu podobnie jak w przypadku OSP i KGW ważna jest rola samych obiektów (oraz terenów wokół szkół), które dają miejsce do prowadzenia działań, a cykl życia szkolnego pozwala na zaplanowanie wydarzeń kulturalnych.

Miejsca społeczne na terenie gminy

Co to oznacza dla działania GOK Luzino?

GOK Luzino ma wielu potencjalnych partnerów do prowadzenia działań poza miejscowością Luzino, aby mieszkańcy innych miejscowości mieli łatwiejszy dostęp do uczestnictwa w kulturze. Warto też pamiętać o podmiotach działających w samym Luzinie, które dysponują lepszą i większą przestrzenią lokalową niż GOK dzięki czemu działania ośrodka kultury mogą być prowadzone na większą skalę. Warto podkreślić, że GOK Luzino od pewno czasu korzysta z tych możliwości współpracując m.in. z restauracją Czardasz czy Galerią Luzino.

Gminny Ośrodek Kultury w Luzinie

Historia GOK i jego sytuacja i potrzeby

Gminny Ośrodek Kultury w Luzinie działa od ... roku. Mieści się w niewielkim jednopiętrowym budynku w Luzinie przy ul. Ofiar Stuthoffu, niemal w centrum miejscowości.

Budynek, w którym działa GOK został zbudowany w... na potrzeby.... Niestety pomimo odświeżenia, które zostało przeprowadzone w okresie pandemii, przy obecnej działalności budynek Gminnego Ośrodka Kultury w Luzinie jest niewystarczający. Na zajęcia są dostępne 3 niewielkie sale, ze tego dwie są pomieszczeniami przechodnimi. W każdej z nich może pracować maksymalnie 12 osób (a w okresie pandemii jeszcze mniej). W takich warunkach nie jest możliwe prowadzenie dobrej jakości oferty dla mieszkańców tak dużej gminy jaką jest Gmina Luzino.

GOK podejmuje współpracę z innymi podmiotami, by korzystać z ich bazy lokalowej. To ogromny sukces obecnego dyrektora, który poszukuje rozwiązań pozwalających poszerzać zakres działalności, ale jednocześnie jest to ogromne utrudnienie dla zespołu, który planując projekty musi łączyć to z wyborem i organizacją przestrzeni, w której będą się one odbywać.

Co to oznacza dla działania GOK Luzino?

GOK Luzino musi wkładać dużo więcej wysiłku w organizację wydarzeń, ponieważ musi zapewnić miejsce dla ich organizacji. To zwiększa ilość pracy dla pracowników. Bywa też ograniczeniem, ponieważ wielu działań nie można w ogóle zrealizować, ponieważ nie ma dla nich odpowiedniej przestrzeni.

Wyzwaniem może być też przypisywanie działań (i sukcesów) GOK Luzino na konto (i korzyść) podmiotu, na terenie którego organizowane są dane działania. Dla wielu osób mniej istotny i zapadający w pamięć może być organizator, a dużo bardziej – miejsce, w którym wydarzenie się odbywa.

Zmiana dyrektora

Od początku 2020 roku Gminny Ośrodek Kultury w Luzinie ma nowego dyrektora wybranego w otwartym konkursie. Dyrektorem został wtedy wybrany Rafał Płotka, mieszkaniec Luzina, ale jednocześnie doświadczony pracownik instytucji kultury, związany m.in. z Filharmonią Kaszubską w Wejherowie. Nowy dyrektor z jednej strony znał sytuację i potrzeby mieszkańców Luzina, z drugiej miał szerokie spojrzenie na działalność instytucji kultury.

Pomysły nowego dyrektora spotkały się z zainteresowaniem i otwartością zespołu GOK, który także chciał wprowadzać w swoje działania nowe pomysły i rozwiązania.

Obecnie mija trzeci rok wspólnej pracy. W tym czasie zespół GOK nie tylko rozwinął dotychczasowe działania, przeprowadził odświeżenie budynku, ale także wprowadził nowe działania poszerzające w znaczny sposób istniejącą ofertę, ale też wprowadził nową jakość. Należy również dodać, że czas pandemii, z którą było związane ograniczenie stacjonarnej działalności GOK, pozwoliło w pierwszych miesiącach pracy nowego dyrektora, sięgnięcie po nowe rozwiązania dotychczas nieobecne w Luzinie.

Obecna działalność

Obecnie działania GOK Luzino mają szeroki charakter. Obok sekcji artystycznych GOK realizuje też działania projektowe, w tym organizuje wystawy czy wydarzenia plenerowe. Prowadzi także cykliczne zajęcia o charakterze społeczno-kulturalnym.

Sekcje, które działają w GOK Luzino to m.in:

- Multimedialna Grupa Redakcyjna,
- Wkręcona makrama i kreatywne druty,
- Programowanie robotów w świecie Minecraft
- Ceramika dla dorosłych
- Ceramika dla dzieci
- Koło miłośników pieśni żeglarskiej i żeglarstwa
- Regionalny Teatr Dramatyczny
- Chór Lutnia
- Orkiestra Dęta
- Gminna Gildia Poszukiwaczy Przygód RPG

- Szachy z mistrzem
- Nauka gry na pianinie
- Nauka gry na gitarze klasycznej
- Kultura z językiem angielskim dla dzieci
- Rękodzieło i recykling dla dzieci
- Malowanie i rysunek
- Biersztuba
- Kreatywne dziecko
- Studio wokalne dla dzieci
- Studio wokalne dla dorosłych
- Teatr Tańca
- Teatr Tańca Pro
- Teatr profesjonalny w teatrze amatorskim dla dzieci
- Teatr profesjonalny w teatrze amatorskim dla dorosłych
- Klub dyskusyjny

Istotnym elementem funkcjonowania instytucji są istniejące od wielu lat zespoły Chór „Lutnia”, Regionalny Teatr Dramatyczny oraz Gminna Orkiestra Dęta (która została w ostatnim czasie odświeżona poprzez połączenie dwóch orkiestr funkcjonujących na terenie gminy). W 2021 roku przy GOK Luzino rozpoczęły też działania profesjonalny zespół muzyczny Eve Quartet oraz młodzieżowy zespół muzyczny Open Casket Party, którego członkowie występują w wydarzeniach organizowanych w Luzinie. Ich wysoki poziom jest możliwy do uwypuklenia dzięki pracy w studiu wokalnym, które powstaje w zaadaptowanej sali akustycznej, która powstała dzięki decyzji i zaangażowaniu nowego dyrektora.

W samym 2021 roku GOK Luzino zorganizował 11 wystaw, w tym wystawę oryginalnych grafik Pabla Picassa, a także kilkadziesiąt wydarzeń plenerowych, w tym koncerty, akcje artystyczne czy kino plenerowe. Warto dodać, że w 2022 roku te działania są nadal kontynuowane. W maj 2022 została otwarta wystawa prac Salvadora Dali.

Należy podkreślić, że te wszystkie działania nie byłyby możliwe bez współpracy z zewnętrznymi partnerami.

Młodzi z gminy Luzino

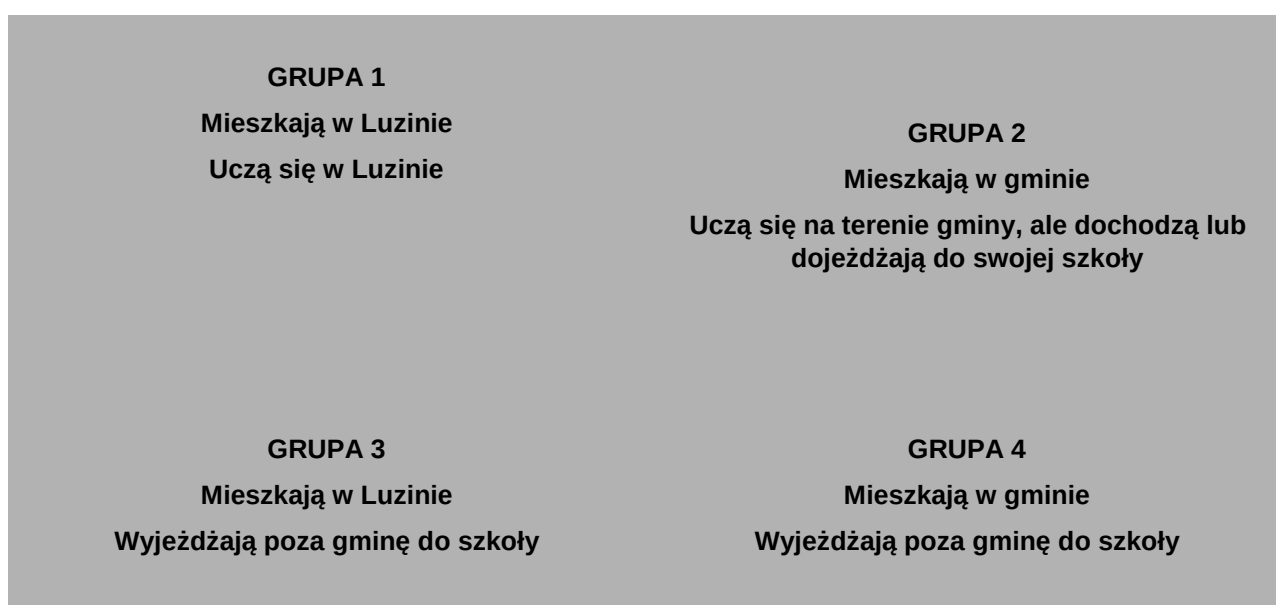
Kto gdzie mieszka ma znaczenie

Młodzież mieszkająca na terenie gminy Luzino można podzielić na dwie grupy – tych, którzy uczą się jeszcze w szkołach podstawowych (tj. w wieku 11-15 lat), czyli w którejś ze szkół na terenie gminy, oraz uczniów szkół ponadpodstawowych, czyli wyjeżdżających z terenu gminy, najczęściej do Wejherowa lub Trójmiasta.

W tym podziale warto też wskazać podział związany z miejscem zamieszkania. Ci, którzy mieszkają w samym Luzinie są w najlepszej sytuacji. Mają niedaleko do szkoły podstawowej i nie są zdani na konieczność korzystania z prywatnego lub publicznego transportu. Do szkoły średniej też mają łatwiejszy, częstszy i co ważne także tańszy transport pociągiem.

Osoby mieszkające poza Luzinem najczęściej muszą dojeżdżać do szkoły podstawowej, a żeby dotrzeć do szkoły średniej korzystają z transportu łączonego. Sprawia to, że ich codzienne życie w dużej części obraca się wokół organizacji komunikacji.

PODZIAŁ MŁODZIEŻY W GMINIE LUZINIE W KONTEKŚCIE MIEJSCA ZAMIESZKANIA I MIEJSCA NAUKI

Kwestie związane z miejscem zamieszkania i możliwością korzystania z transportu mają kluczowy wpływ na wybory związane ze spędzaniem czasu wolnego i możliwością rozwijania zainteresowań. Te różnice wyraźnie widać, gdy rozmawia się z młodzieżą z Luzina i z pozostałych miejscowości. O ile młodzież z samego Luzina nie ma problemu, by samodzielnie korzystać z oferty czy to GOK Luzino, czy biblioteki czy też spędzać czas w miejscach, w których spotykają się młodzi (np. Salki katechetyczne przy parafii św. Wawrzyńca), o tyle osoby z innych miejscowości, aby dotrzeć do Luzina, muszą samodzielnie zorganizować transport.

Podobnie jest w kontekście realizacji zainteresowań poza Luzinem. Młodzi z Luzina bez większego kłopotu mogą dojechać do większych miast (m.in., Wejherowo, Reda, Rumia, Gdynia, Sopot, Gdańsk) i uczestniczyć tam w specjalistycznych zajęciach, np. uczęszczać do szkoły muzycznej. To także widać po deklarowanych szkołach średnich, do których chcą zdawać uczniowie najstarszych klas. O ile z Luzina chcą i mogą dojeżdżać do Gdyni, to nastolatki z innych miejscowości najczęściej wskazują Wejherowo, bo tylko tam mają dostępny i w miarę łatwy dojazd.

Zasięg codziennego funkcjonowania młodych spoza Luzina dobrze widać na mapach mentalnych, które przygotowali uczestnicy warsztatów badawczych. Pokazywali w nich swoją najbliższą okolicę i ważne dla nich miejsca. Obok szkoły i domów pojawiały się tam miejsca, gdzie spotykają się z przyjaciółmi – las, gdzie chodzą na spacer, przystanek autobusowy (gdzie mogą posiedzieć). Pojawiały się też miejsca unikalne dla danej okolicy, np. samorobna huśtawka w lesie (okolice Kębłowa) czy żwirownia (okolice Sychowa).

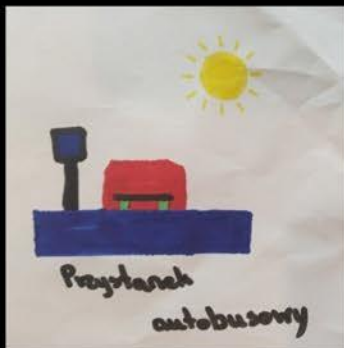
KĘBŁOWO OCZAMI UCZENNIC I UCZNIÓW

KĘBŁOWO OCZAMI UCZENNIC I UCZNIÓW

**Przystanek autobusowy -
miejsce spotkań**

**Miejsce do jazdy na
rolkach i hulajnogach**

Huśtawka w lesie

Co to oznacza dla działania GOK Luzino?

GOK Luzino najłatwiej jest nawiązywać kontakt i tworzyć ofertę dla młodych z grupy 1 (mieszkają i uczą się w Luzinie. Dla nich czas i możliwość dojazdu nie będzie barierą. Najtrudniejszą grupą będzie grupa 4. Kwestie dojazdu i powrotu ze szkoły są tak zajmujące, że niewiele czasu pozostaje na dojazd do Luzina i udział w wydarzeniach czy działaniach tam organizowanych. Także łatwiej im jest skorzystać z dodatkowych zajęć czy wydarzeń tam, gdzie się uczą. Grupa 3, czyli luzinianie dojeżdżający do szkoły poza gminę mają znacznie łatwiejszy dostęp w korzystaniu z oferty w większym mieście, co może im się wydawać atrakcyjne.

Duży potencjał w rozwoju działań zamiejscowych widać wśród osób z grupy 2, czyli mieszkańcy gminy, ale uczący się poza miejscowością Luzino. Wyzwaniem będzie jednak możliwość przeniesienia działań do ich miejscowości, jeśli nie w formie sekcji, to wydarzeń czy projektów.

Młodzież spoza Luzina spędza czas ze znajomymi w lasach (na spacerach), na siłowni plenerowej (ale żeby razem tam posiedzieć), dawnej żwirowni, czy placu zabaw, czy pod mostem lub w ambonie myśliwskiej. Te wszystkie miejsca znajdujące się na wolnym powietrzu (czyli de facto dostępne tylko przez część roku), to lokalizacje, gdzie młodzi mogą posiedzieć ze znajomymi. Najczęściej jednak spędzają czas w domu. Młodzi z Luzina spędzają czas m.in. w parku, skateparku, na leżakach (w parku), na peronie kolejowym (jeśli pada, można schować się w budynku poczekalni), czy właśnie w salkach katechetycznych, ale też w weekendy łatwo im pozwolić sobie na samodzielny (bez dorosłych) wyjazd do Trójmiasta.

Wśród tych miejsc warto podkreślić rolę salek katechetycznych, które są miejscem, gdzie młodzież może się spotykać z rówieśnikami. Podczas spotkań oazowych organizowanych przez księdza mogą rozwijać nie tylko życie religijne i duchowe, ale też towarzyskie. Zwracali na to uwagę podczas nieformalnych rozpytek. To miejsce, które nie stawia tzw. "barier wejścia" związanych z koniecznością opłaty za uczestnictwo (udział bezpłatny), a część rodziców jest skłonna przywozić swoje dzieci z innych części gminy. Spotkania trwają do godziny 21.00, więc młodzi – niezależnie od pory roku – mogą w nich uczestniczyć także po powrocie ze szkoły (nawet jeśli dojazd do i ze szkoły zajmuje im dużo czasu). Warto też zwrócić uwagę na rolę księdza, który w parafii opiekuje się młodzieżą. Jest otwarty, a oni darzą go sympatią i zaufaniem. Miejsce, które dla nich stworzył spełnia młodzieżowe potrzeby związane ze spędzaniem czasu razem. Jest tam duży stół, ławy, ale też kanapa. Można tam zrobić herbatę, a z okazji urodzin czy święta zjeść razem przyniesione z domu ciasto. Co ważne, to miejsce daje też swoiste schronienie młodym, którzy nie muszą spotykać się na dworze. Mają ochronę przed zimnem, wiatrem czy deszczem.

Co to oznacza dla działania GOK Luzino?

Wyraźnie widać, że w gminie brakuje miejsc, w których młodzież może się ze sobą spotykać i spędzać czas. W przyszłości daje to możliwość stworzenia swego centrum młodzieżowego

Zainteresowania młodych z gminy Luzino

Zainteresowania młodych w gminie Luzino, niezależnie od tego gdzie mieszkają – czy w samym Luzinie czy w pozostałych miejscowościach nie różnią się zasadniczo od siebie. Młodzi wolny czas spędzają "w sieci". Korzystają z telefonów komórkowych i komputerów, by grać w gry (samodzielnie lub wspólnie ze znajomymi), rozmawiać ze znajomymi poprzez komunikatory czy oglądać filmy – zarówno krótkie filmy na Tik-Tok'u czy Youtubie, ale też na platformach streamingowych, jak Netflix czy HBO.

Młodzi też z łatwością docierają do innych filmów.

Siódmo- i ósmoklasiści z gminy zapytani o to, co w ostatnim czasie oglądali wskazywali na:

- "Proceder" – polski film biograficzny o życiu zmarłego rapera Tomasza Chady z 2019 roku;
- "Trzy kroki od siebie" – amerykański melodramat o miłości nastolatków chorych na mukowiscydozę z 2019 roku
- "Przez moje okno" – hiszpański film romantyczny dla nastolatków z 2022 roku
- "Słodki Wybór" - amerykańska komedia romantyczna z 2018 roku o pojedynku mistrzów debat w liceum
- "Rok na całe życie" - amerykański dramat romantyczny z 2020 roku o siedemnastoletnim Darynie, który dowiaduje się, że jego dziewczyna umiera.
- "Cały on" - to amerykańska komedia romantyczna dla nastolatków z 2021 r Ale także:
- "Perfect Blue" - japoński animowany thriller psychologiczny z 1997

- “Lśnienie” – film z 1980 roku, wyreżyserowany przez Stanleya Kubricka, będący filmową adaptacją powieści Stephena Kinga
- “Nie otwieraj oczu” – amerykański thriller z 2018 roku
- “Furioza” – polski dramat sensacyjny z 2021 roku

Wszystkie te filmy oglądali w domu na komputerach lub telefonach. Oglądali także seriale o tematyce młodzieżowej, m.in. “Euforia”, “Anna nie Ania” czy “Sabrina”.

Co to oznacza dla działania GOK Luzino?

Młodych interesuje tematyka młodzieżowa. Oferta – jeśli robiona z myślą o nich – powinna sięgać do ich zainteresowań. Te grupę wiekową – co pokazują interesujące ich filmy – interesuje życie uczuciowe oraz dylematy związane ze zbliżającą się dorosłością. Warto śledzić trendy i zainteresowania wśród młodzieży, a myśląc o kinie plenerowym czy klubie filmowym można zaproponować filmy popularne w tej grupie wiekowej.

Oferta dla młodych

O ile młodzi mieszkańcy Luzina mogą z łatwością uczestniczyć w zajęciach, które odbywają się w GOK Luzino, to młodzi mieszkańcy innych miejscowości mają utrudnione możliwości dojazdu i korzystania z nich. Pytani o możliwość zorganizowania interesujących dla nich zajęć obok oferty sportowej wskazywali zajęcia, które już w Luzinie są. W ich miejscowościach takich jak Kębłowo czy Sychowo (bo z uczniami z tych szkół rozmawialiśmy), takich zajęć nie ma. Deklarowali więc, że chętnie uczestniczyliby w zajęciach tanecznych (np. polo dance), muzycznych (np. lekcje śpiewu) czy plastycznych (np. Malarstwo, malarstwo na płótnie). Interesujące były warsztaty informatyczne.

Co to oznacza dla działania GOK Luzino?

Warto wykorzystać obiekty istniejące lokalnie (świetlice wiejskie, remizy czy szkoły), by zorganizować tam, nawet okazjonalnie, działania dedykowane dla młodych. Nie muszą mieć one formuły cotygodniowych zajęć, ale np. Projektowego przedsięwzięcia odbywającego się w ferie zimowe, czy przez pewien określony czas.

Co to oznacza dla działania GOK Luzino?

BANK POMYSŁÓW NA DZIAŁANIA DLA MŁODYCH:

- Działania z pupilami:
 - konkurs na najlepszego zwierzaka
 - pokazy psów, które przechodzą przez tory przeszkód
 - kurs rzutu frisbee w sporcie dla psów
 - pupilowe targi
 - spacer psi równoległy, np. Połączony ze zbiórką dla jakiejś fundacji

- Festiwal kolorów
- Dożynki w Kębłowie
- Pokazy talentów
- Konkursy plastyczne
- Koncerty
- zajęcia wakacyjne, np. darmowa warsztaty czy atrakcje (np. jakieś tańce)
- Oglądanie filmów przeznaczonych dla młodzieży pod gołym niebem

Podsumowanie

Wyzwania - budynek GOK

Gmina Luzino liczy ponad 17 000 mieszkańców, a GOK Luzino dysponuje jedynie niewielkim budynkiem, w którym dla uczestników działań dostępne są trzy niewielkie sale. W takich przestrzeniach nie jest możliwe prowadzenie efektywnych działań kulturalnych, które nie tylko zadowolą potrzeby mieszkańców, ale będą też kształtować ich gusta czy poszerzać zainteresowania.

Wyzwania - działania skupione w Luzinie

Ze względu na lokalizację GOK Luzino skupia swoje działania we wsi Luzino. To tu mieszka największa liczba mieszkańców. Jednocześnie osoby, które mieszkają w pozostałych miejscowościach w przypadku braku samochodu, mają bardzo utrudnioną możliwość korzystania w działań GOK.

Wyzwania - gmina, która rośnie

Należy też pamiętać, że Gmina Luzino to gmina, która bardzo intensywnie i szybko powiększa liczbę swoich mieszkańców. Wyzwaniem jest sprostanie oczekiwaniom rdzennej kaszubskiej ludności, a jednocześnie przybyszom z Wejherowa czy Trójmiasta.

Rekomendacje

Na terenie całej gminy działają organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, ochotnicze straże pożarne, a także istnieje 6 szkół podstawowych. **Warto zaprosić je do współpracy - zaplanować wspólne przedsięwzięcia, o których finansowanie mogą ubiegać się zarówno ngo, jak i instytucje kultury**, a które mogą się odbywać poza samym Luzinem, dzięki czemu oferta kulturalna GOK Luzino będzie szerzej dostępna. W tym celu warto wykorzystać metode pracy projektowej.

Warto **podjąć działania, które z jednej strony pozwolą utrzymywać dobre relacje z mieszkańcami samego Luzina, ale z drugiej warto nawiązywać bliższe relacje z działaczami lokalnymi z innych**

miejsowości, by z oferty GOK Luzino mogli korzystać mieszkańcy całej gminy. Program DK+ jest do tego bardzo dobrą okazją. Da on możliwość wyjścia z ofert GOK Luzino do pozostałych wsi.

Warto podjąć działania rzecznicze związane czy to z **konieczną rozbudową obecnego budynku GOK lub budową nowego obiektu**. Doraźnym, krótkofalowym rozwiązaniem będzie najem dodatkowych przestrzeni. Częściowo już się to dzieje. GOK Luzino nawiązał współpracę z Galerią Luzino, gdzie w przestrzeniach usługowych mogą być organizowane wystawy. Potrzebne są jednak dodatkowe pomieszczenia do komfortowej pracy zarówno zespołu GOK, jak i instruktorów.

Rekomendacje dla konkursu na inicjatywy lokalne:

1. Realizacja inicjatyw poza samym Luzinem, w szczególności tych ze słabej rozwiniętym transportem publicznym.
2. Realizacja projektów inicjowanych przez młodzież.
3. Realizacja projektów tworzących ofertę kulturalną dla młodzieży poszerzającą ich kompetencje kulturowe.
4. Realizacja projektów tworzących ofertę wakacyjną.
5. Realizacji projektów dla kobiet, które jako grupa są bardziej otwarte na różnorodne działania kulturalne, twórcze i możliwość wspólnego spędzania czasu.

Raport z diagnozy potrzeb kulturalnych i potencjału kulturotwórczego Gminy Luzino powstał w ramach projektu "Akcja Kultura" finansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Dom Kultury Plus Inicjatywy Lokalne.

Opracowanie: Federacja Mazowia

Luzino 2022